

דרושים לראש השנה ועשי"ת ויוהכ"פ

תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב. הנה כל החדשים נקראו חדשי השנה משא"כ תשרי נק' חדש סתם חידוש כללי לכללות העולמות והתהוותם מאין ליש לפי שבו ר"ה שהוא בחי' ראש ומוחין של השנה. כי הנה בחינת עולם שנה נפש שוה, שכמו שיש כנפש ראש ומוחין שבו גילוי כללות החיות וממנו נתפשט ונמשך באברים חיות פרטי לכל אבר לפי מזגו ותכונתו, כך הוא בעולם ושנה, עולם בחי' מקום ושנה בחי' זמן שבר"ה הוא גילוי כללות החיות וממנו נמשך חיות פרטי לכל חודש כי כל חודש הוא התחדשות החיות מאין ליש. אך בכל חודש הוא התחדשות חיות פרטי, ובר"ה התחדשות חיות כללי לכל השנה, (ועיין בפרדס בעה"כ ערך שנה כי י"ב ר"ח הם בחי' י"ב בקר ור"ה הוא בחי' והים עליהם מלמעלה ועמ"ש מזה בד"ה מי מנה עפר יעקב, ולכן הוא זמן התשובה כי התשובה נמשלה לים כמ"ש ברבות באיכה ע"פ סכותה באף ונמשלה התשובה לים כו' ובפ' ואתחנן דרפ"ט ב'). ובכל שנה מתחדש חיות כללי אחר, וחידוש זה הוא להיות גילוי מלכותו ית' בחי' ממכ"ע אפילו בעולמות עליונים. אך הנה גילוי זה תלוי במעשה התחוננים ועי"ז נאמר תקעו בחדש שופר כו'. וביאור ענין שופר וגם ענין עשי"ת שארז"ל ע"פ דרשו ה' בהמצאו אלו עשי"ת ולמה הימים האלו הם דוקא ימי תשובה. הנה מלכותך מלכות כל עולמים כתיב פ' עולמים לשון העלם שקודם התהוות העולמות היה הוא ושמו כלבד, וכדי שיתהוו העולמות מאין ליש צמצם והעלים אור שפע אי"ס ב"ה שלא יהיה רק גילוי מלכותו ית' (ועמ"ש בביאור ע"פ מנורת הזה) שמגילוי מלכותו ית' לבד הוא שחיים וקיימים כל העולמות עליונים ותחוננים. והנה צמצום זה אינו אלא לגבי העולמות אבל לגבי הקב"ה אין שום שינוי ח"ו וכמ"ש גם חשך לא יחשיך ואתה הוא ראשון כו' דכולא קמיה כלא חשיב, ונקרא המלך המרומם לבדו מאז פ' שהוא בבחי' לבדו כמאז וקודם שנברא העולם, ומה שנמשך גילוי מדת מלכותו ית' הוא כמ"ש ה' מלך גאות לבש כו' שנתלבש בלבוש גאות להיות מלך שמו נקרא שכך עלה ברצונו ית' להעלים ולהסתיר אור ושפע אי"ס ב"ה בכדי שיתהוו עולמות בירידות והשתלשלות המדרגה עד שיהיה עוה"ז השפל הגשמי שבו נעשה משכן האדם כדי לאהפכא חשוכא לנהורא ויהי' יתרון האור הבא מן החשך (ע' בס"פ תצוה קפ"ז סע"א ועמ"ש סד"ה וידעת היום). ומהו תכלית היתרון הזה של האור שמתוך החשך כך הוא רצון העליון ב"ה למעלה מבחינת חכמה והשגה ונקרא בזה בריש הורמנותא דמלכא כו'. והנה תחלת בריאת העולמות הי' כשעלה ברצונו מעצמו בחסד חנם כמו שכתוב כי אמרתי עולם חסד יבנה, אבל מאז והלאה הנה המשכת רצון זה תלוי במעשה התחוננים, והנה עיקר זמן המשכת הרצון זה הוא בר"ה שבו התחדשות החיות כללי של שנה הבאה והמשכת החיות כללי של שנה שעברה הוא בבחי' הסתלקות בתחלת ליל ראש השנה, ולכן ר"ה הוא יום הדין שבו דנין את האדם על מעשיו שעברו בשנה שעברה כי להיות עוד התחדשות החיות כללי של שנה זו יש עי"ז כמה קטרוגים על האדם אם ראוי הוא לכך להיות נמשך ע"י רצון העליון ב"ה בגילוי מלכותו ית', מפני כמה פריקת עול שיש שאינם מקבלים עליהם תמיד עול מלכות שמים באהבה וברצון כ"א לפרקים ועתים מזומנים שזוכר את ממה"מ הקב"ה, משא"כ כל היום פונה למחשבתו כל אחד ואחד לפום מאי דידיע בנפשיה, ובפרט מי שאינו נזהר הן בסומ"ר והן בועשה טוב, כאו"א לפי מדרגתו שא"א להיות המשכת רצון העליון ב"ה לגילוי מלכותו ית' כשיש ח"ו פריקת עול מלכות שמים למטה מאחר שאין מקבלים עליהם עול מלכותו ית' ברצון (ועמ"ש בד"ה יונתי

אלקים היינו בחינה תחתונה שבמאציל. ועד"ז ממש פ' בע"ח (שמ"א ס"ג) בענין אני ואין שבחינת אני נקרא מלכות דא"ק ובחינת אין נק' כשנעשה כתר לאצילות וכ"ה עוד בע"ח ש"ב פ"ב. וזהו שנק' יוהכ"פ קדוש הוי' שהוא למעלה מבחי' שם הוי' כנ"ל, וזהו ענין ז"פ הוי' הוא האלקים שאומרים בנעילה כו', ועד"ז יש לפרש מ"ש בסבא דמשפטים (דק"ה) דבחי' שמו הגדול היינו שם אלקים כו' ושמו הגדול הוא בחי' אי"ס ממש כמ"ש במ"א. וזהו אם עונות תשמר י"ה אדני מי יעמוד. והוא משי"כ אד' הוי' יצמיח כו' כי הוי' בניקוד אלקים היינו מי שהוא בחי' בינה, והיינו שבמ' שמות אלו נמשך ההתגלות שבר"ה ויוהכ"פ למלאות כל הפגמים כנ"ל, ועיין מזה בזהר בלק (דקפ"ה ע"ב) ועיין במק"מ ובהרמ"ז שם שהאר"ך בזה. וזהו מי ימלא גבורות וכו' וכדפ"י בזהר יתרו (פ"א א') שהוא מלשון וקטפת מלילות והיינו שמרכך וממתיק הגבורות ועי"ז ישמיע כל תהלתו יצמיח תהלה כו', ועמ"ש סד"ה היום הזה מצוך גבי לתהלה דתהלה פ"י אור ועיין ברבות ר"פ תצוה מאירים למי שמאיר כו', ויובן עם מ"ש בוח"ג נשא (ק"ל ע"א) בענין באור הוי' דהיינו אור אי"ס ב"ה המאיר בשם הוי' כמ"ש במ"א בענין ושמו דרך הוי'. וזהו מ"ש לעברך בכרית כו' למען הקים אותך לו לעם והוא יהיה לך לאלקים. וכמ"ש בד"ה אתם נצבים להיות ישראל עלו עד בחי' מחשבה העליונה והוא ית' כביכול השפיל א"ע להיות לך לאלקים, ור"ל שישיראל לי ראש והיינו שמתעלים עד בחי' א"א שנקרא גלגלתא שזהו בחי' ראש והוא מ"ש שאו את ראש כל עדת בני ישראל כו' לגלגלתם והוא בחי' שרש הנאצלים שעד שם עלו נשיי והוא ית' המאציל העליון השפיל את עצמו היינו התגלות מלכות דא"ס להיות עתיק לאצילות. וזהו ענין המלך הקדוש. וזהו להיות לך לאלקים. ונק' אלקים שהרי הוא בחי' תחתונה שבמאציל כו' אבל מ"מ זהו תכלית הפנימית שאפשר להתגלות באצילות כו'. ויותר יומתק ענין זה בפסוק שבפ' בחקתי והתהלכתי בתוכם והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם. פ' בתוכם ממש מאחר שיתעלו עד בחי' א"א אשר בו מתלבש ומתגלה בחי' עתיק. וז"ש לי לעם וכ"מ שנאמר לי אינו זו לעולם כו' כמ"ש במ"א משום כי פ' לי היינו בחי' עתיק כו' וכ"כ ר"פ וארא ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלקים כו' וידעתם כי אני הוי' פ' מה שעשיתי בחי' לא נודעתי היינו רדל"א יומשך בבחי' וידעתם כו'. וז"ש במ"ת וידבר אלקים כו' אנכי הוי' אלקיך כו'. וז"ש ג"כ בכרכת יצחק ויתן לך האלקים מטל השמים כו' עיין בזהר יתרו (דפ"ג) ועמ"ש ע"פ שוש אשיש בהו"ה ותגל נפשי באלקי. דשם נת' ג"כ כי הגילה היא השמחה בפנימית שגבוה יותר מהשמחה שבחיצונות וכמ"ש ישמח ישראל בעושי בני ציון גילו במלכם. ובני ציון הם היקרים ונאמר עליהם גילו כו' דייקא. ועמ"ש מזה ע"פ ציון במשפט תפדה, ועד"ז נאמר ה' מלך תגל הארץ ישמחו איים רבים. הרי בארץ שהיא חשובה יותר מאיים נאמר תגל כו' וכתוב תגל תגל נפשי באלקי דייקא, ולפי הנ"ל אתי שפיר כי הגילה נמשך מגילוי פנימית הכתר בחי' עתיק וזהו ענין באלקי כנ"ל. אך שם נת' בע"א כי מה שנק' אלקי זהו ע"ש שההשפעה מעתיק שהוא גילוי פנימית הכתר א"א להיות כ"א על ידי גבורות וצמצומים כו' וכענין י"ג ת"ד כו' נמצא לפ"ז מצד ההשפעה שבבחי' עתיק הוא שנק' בשם אלקים כו' (ועד"ז יתפרש הטעם שאומרים על שם אלקים אלקינו משא"כ בכל השמות. והתירוץ כי פ' אלקינו היינו שלנו שיומשך בבחינת גילוי ממש לנו וזהו דייקא על ידי שם אלקים שהוא בחינת גבורות כו'. אמר לפני הסתלקותו שכך חלם לו בחלום אז ואמר שהתירוץ פשוט והקושיא טוב כו'*):

ש"ה גילוי — (ועמ"ש . . . זהב) בגובתי"ק 1101 נמצא זה בשו"ה לבד אחר תי' "העולמות".
ש"ה עניינת — תמיד: תי' תמיד ליתא בגובתי"ק הצ"צ.
ש"ה מזומנים — למחשבתו: בגובתי"ק הנ"ל: מחשבתו.

לדתתא בעומקא דלכא רצה"ע שבנפש, דהיינו ע"י שיעמיק בלבו ענין המרירות בנפשו על גודל הפגם והחסרון שגרם ולצעוק אל ה' בצר לו בבחי' צעק לבם שיהא הלב צועק (וכמ"ש ברכות בקהלת (דפ"ו א) ע"פ דברתי אני עם לבי הלב צועק שנאמר צעק לבם אל אדני, ועיין בזהר שמות ד"כ ע"א) מקרב איש ולב עמוק מאד מאד מכאשר תוכל נפשו שאת מפני שאין כח בנפשו להכיל גודל המרירות, ולכן אין צעקה זו אלא בלב שכל מה שהנפש מכילה עדיין יוכל להוציא בשפתיו ורוח פיו משא"כ כשתגדל המרירות בנפשו במאד מאד עד שאין כח הנפש להכיל, אזי א"א לכלוא את הרוח וצועק הלך וגעו עד שאין לו כח לדבר ולהוציא בשפתיו ורוח פיו ואין לו אלא צעקת הלב לפי שנגעה עד מיצוי הנפש ממש, וכמעשה דר"א בן דרודייא שגעה בבכיה וצעקה עד שיצא נשמתו ממש, ולכן אמרו עליו יש קונה עולמו בשעה א' שבשעה א' של תשובה קונה כל עולמו בעוה"ב, (ולשון קונה עמ"ש ע"פ כי תקנה עבד עברי וע' בפע"ח ככוונת קונה הכל), אע"פ שלא היה בידו תורה ומצות מעולם, לפי שע"י בחי' תשובה זו מעומקא דלכא בחרטה ועקירת הרצון במסירת הנפש ממש הרי ע"י ביטול רצון זה בבחינה זו גורם ומעורר למעלה רצון העליון ב"ה שלמעלה מעלה מבחי' השתלשלות, ולכן אמרו רז"ל במקום שבע"ת עומדים כו' דמשכין ליה בחילא יתיר. והענין כי רצון העליון יש לו ב' בחינות הא' המלוכב בחכמה שהיא ראשית ההשתלשלות (ועמ"ש בענין עבדים היינו לפרעה ויוציאנו כו' שהלבישו כו' ע"ש) שבחינת רצון זה נמשך ע"י תורה ומצות שהן הן רצון העליון ב"ה המלוכב בחכמה דאורייתא מחכמה נפקת והוא נמשך ע"י מעלת ומדרגת צדיקים גמורים המקיימים תורה ומצות כל ימיהם לעולם ולא פגמו בהם ח"ו, והב' הוא בחי' רצון העליון שלמעלה מעלה מסדר ההשתלשלות ואינו מלוכב כלל בבחי' חכמה עילאה והוא בחי' גלגלתא דחפיא על מוחא, עד"מ דג' חללי דגלגלתא הם משכן חכמה ובינה ודעת ועצם החופף על המוחין שאינו משכן המוחין כלל הוא הנקרא גלגלתא, כך עדי"מ בחי' רצון זה הוא למעלה מעלה ממשכן חב"ד והוא המתגלה בבעי"ת ע"י עומקא דלכא שהוא ג"כ בחי' רצון העליון שבנפש שהוא למעלה מכדי שתוכל נפשו שאת והוא בחי' רעותא דלכא שעל ידי רצון זה העליון שלמעלה מעלה מהשתלשלות המתגלה בנפשם מתמלא כל החסרונות והפגמים שבביטול מ"ע שישודתה בהררי קדש מחכמה עילאה, וכמשל הנהר הנחבר ויבש שכשרוצין למלאותו חופרין בעומק במעיין ומקור הנובע שע"י חוזר ומתמלא הנהר, כך ע"י גילוי בחינת רצון העליון ב"ה שלמעלה מעלה מסדר ההשתלשלות מתמלא ומשלים כל החסרונות והפגמים, וזהו ממעמקים קראתיך ה' שע"י בחי' ממעמקים קראתיך להיות המשכת הוי' מאחר שנתגלה בחינת המקור והמעיין הנובע, וזהו סלח לנו אבינו כי חטאנו. דלכאורה אינו מובן מהו כי חטאנו וכי זה הוא נתינת טעם על הסליחה והל"ל סלח לנו אבינו על אשר חטאנו, אך עם הנ"ל יובן שלפי שחטאנו וחסרנו המשכת השתלשלות אור א"ס ב"ה במצותיו ותורתו, לכך סלח לנו לעורר מקור הרחמים והסליחות, דהיינו גילוי רצון העליון ב"ה שלמעלה מעלה מסדר השתלשלות כדי למלאות כל החסרונות, וזהו סלח לנו שהחזרת הרצון אינו אותו הרצון שהיה תחלה שהרי אותו הרצון נסתלק ע"י החטא ועון ואיך יחזור ויומשך אלא שהחזרת הרצון והסליחה נמשך מרעוא דכל רעוין היינו מה שלמעלה מעלה מבחינת רצון המלוכב בחכמה ועמ"ש סד"ה ועשית ציץ, וזהו כי עמך הסליחה למען תורא כי הסליחה הוא גילוי רצון העליון שלמעלה מהשתלשלות שהוא בחי' עמך ממש, וכעין מ"ש כי עמך מקור חיים שמקור כל החיים וחיי החיים נמשכים ממקורא דכולא למעלה מסדר ההשתלשלות ובגילוי הסליחה

בחגוי בענין יפתי הוד והדר לבשת, משא"כ כשיש פריקת עול זהו בחינת אלביש שמים קדרות, ואזי אין גילוי רק מבחי' וממשלתך בכל דור ודור שהוא למטה מבחי' מלכותך שהמלוכה היא דוקא אשר ברצון קבלו עליהם, אלא שע"ז נאמר סומך ה' לכל הנופלים כו' להיות עיני כל אליך ישרו להיות השברון והתחלת אשר כל אדם ימשוך אחר' ברצונו וחפצו הוא שיאיר ה' בלבו להיות מקבל עליו עומ"ש באהבה ורצון, וע"י פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון שהוא בחינת רצון העליון לגילוי מלכותו ית' והוא משביע לכל חי רצון ע"י פתיחת היודי"ן כי א"ת ידך אלא יודי"ך כו', ונמשך להיות צדיק ה' בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו שאפילו בכל מעשיו שהוא בחי' עשייה גשמיות יומשך ויתפשט בחי' חסיד הוא חסד עליון ב"ה, ועמ"ש מזה בד"ה כי ההרים ימוש. והנה הדרך להמשכת רצון העליון ב"ה להיות גילוי מלכותו ית' לקיום והתהוות העולמות הוא בכל השנה ע"י עסק התורה והמצות שהם הן רצונו וחכמתו ית' דהיינו רצון העליון המלוכב בחכמה דאורייתא מחכמה נפקת שהם בחי' טעמי המצות שיתגלו לעתיד שהוא המשכת אור א"ס ב"ה הגנוז בכל מצוה לפי בחינתה וערכה*, ובדרך כלל הן המשכת אור א"ס ב"ה המלוכב בחכמה עילאה, ועד"ז תיקנו חז"ל לברך קודם כל מצוה בא"י אמ"ה אשר קדשנו במצותיו וצונו כו' פ' כי הברכה וההמשכה מרצון העליון ב"ה להיות הוי' אלקינו ולהיות מלך העולם, הוא לפי אשר קדשנו במצותיו שהמשכת קדש העליון וחכמה עילאה הוא במצותיו עלינו ולכן נק' רמ"ח פקודין רמ"ח אברים דמלכא פ' אברין להיות מלכא, ואברין פ' המשכות כמו עד"מ שהאבר הוא המשכת והתפשטות החיות של הנפש בגוף מגילוי כללות החיות שבראש ומוחין כך המצות הם המשכת בחינת חכמה עילאה שנמשך להיות בחינת מלך העולם. (ועמ"ש בד"ה והיה לכם לציצית ומ"ש סד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה.) וזהו ענין מצות צריכות כוונה שהמצות יש בהן ב' בחי'. הא' שכך הוא מצות המלך שצוה עלינו. והב' היא כוונתה שהם טעמי המצות שבהם ועל ידם נמשך אור א"ס ב"ה המלוכב בבחינת חכמה עילאה (ועמ"ש מזה בד"ה ועתה יגדל נא), והוא ענין לשם יחוד קוב"ה ושכינתו, שכינתו הוא בחי' מצות המלך שהוא בחינת ממכ"ע, וקב"ה הוא בחי' קדוש ומובדל הוא בחי' סוכ"ע הוא בחי' המשכת אור א"ס ב"ה שנמשך במצוה זו, וצ"ל בבחי' יחוד כי נעוץ סופן בתחלתן דהיינו ע"י שעושה המצוה מפני כי היא מצות המלך שורה ומתגלה בנפשו אור א"ס ב"ה הנמשך במצוה זו:

ב אַךְ מי שפוגם בתורה ומצות הן בסור מרע והן בועשה טוב כל חד לפום מאי דיידע בנפשיה ואי אפשר לו להמשיך רצון העליון ב"ה לגילוי מדת מלכותו ית', הנה בזה הוא יתרון מעלת ראש השנה ועשי"ת שבהם ועל ידם יומשך רצון העליון ב"ה. וביאור ענין זה הנה צריך להבין איך יש כח בתשובה לתקן כל הפגם שבביטול מ"ע, כי הנה במצות ל"ת שאם עבר עבירה אחת קנה לו קטיגור א' וכו' כמו ששינוי בפרקי אבות מאחר שישוב אל ה' וירחמנו מעורר רחמים רבים למעלה והם בחי' מים טהורים שהכתוב אומר וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וכתוב אם רחץ ה' כו', שע"י אומרים מחה והעבר פשעינו כו' שע"י הוא מוחה ומעביר הפשע והקטיגור, וכמאמר והרשעה כולה בעשן תכלה כי תעביר כו' כמו שכתוב ואת רוח הטומאה אעביר כו'. אבל מ"ע שהם המשכות אברין דמלכא ומאחר שפגם וגרם חסרון השפעתם כמה איפוא יתוקן ע"י התשובה להיות שלימות השפעתם ומילוי חסרונם. אך הנה כתיב ממעמקים קראתיך ה' פ' שלהיות קראתיך מההעלם אל הגילוי להיות בחינת הוי', דהיינו המשכות והשפעות בחי' אברי דמלכא הוא ע"י ממעמקים, דהיינו עומק העליון הוא רצה"ע שלמעלה מעלה מבחי' השתלשלות המתגלה באתערותא

ש"ה בזהר — עמוק מאד מאד: בכת"י הנ"ל (וכת"י מתיק): עמוק עמוק. ש"ה תורה — מעולם לפי: בכת"י הנ"ל: ובמה המשך העוה"ב והזוי כו' אלא לפי.

ש"ה אל"ך — אחר' ברצונו וחפצו הוא שיאיר: בגוכתי"ם הנ"ל: ברצונו וחפצו שיאיר. ע"י בהוספות.

התפלות והתקיעות הוא מתחדש חיות כללי אחר ומתעלה בעילוי אחר עילוי מר"ה ועד יוהכ"פ שאז בנעילה הוא גמר העליות והוא זמן גמר הסליחה, ואזי כתיב לפני ה' תטהרו למעלה מבחי' הוי' כנ"ל, עד שמוה נמשך ליום חגיגנו הוא חג הסוכות שהוא זמן שמחתנו התגלות השמחה, ותהיה השמחה גדולה לאלקים ביתר שאת בגילוי רצון העליון ב"ה ע"י בחי' בכסא שהוא ההסתלקות שבתחלת ליל ר"ה, וכמשל היוצא מן השביה ששמחתו הוא ביתר שאת ובכפלים, ולכן כתיב ושאתם מים בששון שהוא ענין ניסוך המים בחג על המזבח שהם המשכת גילוי מים טהורים שאמר הכתוב וזרקתי כו':

כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב. הנה ישראל הוא בחי' כי שרית עם אלקים כו' דהיינו שכבר נעשה שר ומושל על בחי' אלקים שהוא בחי' צמצום והסתר פנים להיות גילוי עוה"ז ותענוגיו שכבר נתפשטה נפשו האלקית מלבושים צואים ואתהפכא מחשוכא לנהורא ומואס ברע, ובוחר בטוב מצד רצון נפשו האלקית שהיא המושלת בקרבנו, ובבחי' זו כי חק כו' שנמשך לו ברה"מ מבחי' גלגלתא ורצון עליון להיות חק ומוזן לכל השנה, כי חק הוא לשון מזון כמ"ש הטריפני לחם חקי, וגם חק לשון קביעות, וגם חק לשון חקיקה, והוא ענין גליף גליפו בטהירו עילאה שהוא בחי' אותיות שבחקיקה שהם בחי' כלים, (ומשם שרש הנשמה כמאמר נשמה שנתת בי טהורה היא שנמשכה מבחי' טהירו עילאה ועמ"ש ע"פ וכעצם השמים לטהר), כך תהיה נפשו בחי' כלי ומשכן להשראת אור א"ס ב"ה בקרבנו ובקביעות שכל ימיו תמיד ולעולם תהי' בבחינת ביטול אליו ית' ויהיה בבחי' מרכבה לשבתו להיות תורתו אומנתו יומם ולילה לא פסיק פומי מגירסא וברשפי אש כשלהבת העולה מאליה לדבקה בו בתפלה וכיוצא בזה שכל דבוריו ומעשיו ומחשבותיו יהיו לה' בבחי' התקשרות חב"ד בחב"ד כו' שזוהו חיותו וקיומו כל ימי חלדו כמוזן המחיה את הגוף ועליו יחיה האדם, ועמ"ש ע"פ וככלה תעדה כליה, משא"כ בחי' יעקב יו"ד עקב שעדיין נפשו האלקית יורדת בעקב להתלבש בלבושי העוה"ז אלא שהוא בבחי' אתכפייא ויש בזה עליות וירידות ומלחמה כו' כי לאום מלאום יאמץ כו' ואלמלא הקב"ה עוזרו כו' ובבחי' זו נמשך משפט דאיהו רחמי להמשיך לו רחמים עליונים על כל השנה להיות הקב"ה עוזרו לאכפייא כו', (ועיין ברבות באסתר בפסוק ויהי בימי. הוא ה' אלקינו בכל הארץ משפטי שמת רחמי לעולם ועמ"ש ע"פ ציון במשפט פדה). וכל זה נמשך ברה"ה, ולכן נקרא החדש תשרי אותיות ישרת דהיינו בחי' ישרת לבב, דהיינו ליישר הלבבות שיהיה בכל לבבך בשני יצריך שיומשך גילוי רצון העליון ב"ה למטה מטה עד שאפילו היצר הרע יהי' בבחי' אתכפייא כו', ועמ"ש סד"ה כי תשמע בקול בענין לעשות הישר בעיני ה' אלקיך:

תקעו בחדש שופר כו'. פי' בחדש זמן חידוש לבנה שמתחדשת ברה"ה והוא ר"ה שאז הוא חידוש מעשה בראשית זה היום תחלת מעשיך כו'. והנה בכ"ה באלול נברא העולם ור"ה הוא יום ו' לבריאת העולם יום בריאת אדה"ר, וצ"ל למה אין עושין ר"ה בזמן חידוש העולם ממש שהוא יום ראשון למע"ב. אך דכתיב בראשית ברא אלקים אלקים מדת הצמצום שמתחלה עלה במחשבה לברוא במדה"ד ראה שאין העולם מתקיים שיתף עמו מדה"ר, פי' מתחלה היה מדת הדין מדת הצמצום לצמצם ולהעלים אור א"ס ב"ה שכשמו כן הוא אין לו סוף כו' שיתגלה העולם ליש ודבר בפ"ע ונגלה ונראה לעיני בשר גשמי והוא ענין בראשית ברא שלשון ברא נופל על

ורצון העליון בבחינה זו אזי למען תורא שיש קיום לבחי' היראה שממדת מלכותו ית' שמבלעדי גילוי רצון העליון ובחי' סליחה אין קיום לגילוי מלכותו ית' למי שפגם בתורה ומצות:

ג **והנה** גילוי בחינה זו ורצון זה הוא מתגלה ברה"ה שהוא בחי' ראש וגלגלתא דחפאי על מוחא שהוא למעלה מעלה ממשכן חכמה בינה ודעת וגם בעשרת ימי תשובה שבכל עשיית אומרים המזמור ממעמקים קראתיך, ולכן תקעו בחדש שופר, פי' תקעו תקיעה הוא קול פשוט היוצא מהבל הלב מפנימיותו והוא בחי' צעקת הלב היוצאת מפנימית הלב שלמעלה מעלה מהחכמה שא"א להוציא בשפתיו בדבור, שהדבור נמשך מבחי' חכמה כמ"ש ה' בחכמה יסד ארץ, ועל זה נאמר שמעה בקולי פי' בקולי מה שבתוך קולי דהיינו תוכיותו ופנימיותו שהוא בחי' פנימיות הלב משא"כ הקול עצמו נמשך מחיצוניות הלב שלמטה מן החכמה ודעת, וזהו בחדש פירוש חדוש העולמות מאין ליש המתחדשים בכל ר"ה בדבר ה' ורוח פיו ית', הוא ע"י תקיעה שהיא המשכת פנימיות עונג ורצון העליון ב"ה שלמעלה מעלה מבחי' החכמה המתגלה בבחי' שופר שהוא ענין שפרו מעשיכם בחי' שפרה שמשפרת את הולד, (וזהו שם ה' אחת שפרה היינו ה' עילאה דשם הוי' ומבואר במ"א ע"פ לך לך שבבחינת ה' זה יש התגלות בחינה עליונה שלמעלה גם מהו"ד, וברבות פרשה שמות פ' א' ובקהלת בפסוק טוב שם משמן טוב ד"א שפרה שהעמידה ישראל כו' ברוחו שמים שפרה (באיוב סימן כ"ו) ופרשיי שפרה איהל, והרמב"ן פי' שפר ותקן להעביר מעליהם הענן כו', וכל בחינות אלו שייך ברה"ה שאז הוא התגלות המדות עליונות הנק' שמים והיינו ע"י בחי' השופר. וכמו ששפרה העמידה ישראל. כך נאמר בשופר כי חק לישראל הוא, וזהו שנק' מיילדות העבריות ששרש המשכה זו היא מבחי' בעבר הנהר היוצא מעדן כמ"ש בזהר פ' אמור (צ"ט א) והיינו מבחי' מקור התענוג עליון כי עמך מקור חיים שמשם נמשך להיות משפרת את הולד). דהיינו שבחי' ענג העליון ורצון העליון שלמעלה מסדר ההשתלשלות יהיה בבחי' גילוי להיות גילוי מלכותו ית' למטה, וזהו עלה אלקים בתרועה הוי' בקול שופר פי' שהתעלות אלקים מלמטה למעלה יהיה בתרועה בבחינת חיבה וריעות, והמשכת הוי' מלמעלה למטה יהיה בקול שופר בבחינת עונג העליון להמשיך תרועת מלך בו שיהיה נמשך עלינו ענג וחיבה וריעות של מלכותו ית', ואזי כתיב ויהי בישורון מלך כו' יחד שבטי ישראל, שבטי מלשון ענפים כלומר שאפילו בחינת ענפים מתפרדים יהיו יחד בחינת יחוד עליון להיות יחד לבבינו כו' (ועמ"ש מענין פי' יחד לבבינו בדי"ה מי מנה עפר יעקב, ועי' מענין תקעו בחדש שופר בכסה כו' בפ' וירא קי"ד א' ב' תזוה קפ"ד א' קפ"ז א' אמור צ"ט פנחס ר"ל"א שופטים ע"ה א' נשא קכ"א ב' פקודי רס"ז ב' רבות אמור פכ"ט). אך הנה ר"ה הוא יום הדין שדנין את האדם על מעשיו משנה שעברה כי להיות ענג ורצון העליון בגילוי מלכותו צריך לפשפש על מה יחול הענג ובמה יתענג בגילוי מלכותו אם הי' פריקת עול מלכותו ית' ע"ז יש כמה מניעות וכמה קטרוגים כו', ולזה הם עשיית להיות בבחי' ממעמקים לעורר רצון העליון וענג העליון בל יחול מונע כו'. ועשרה ימים אלו הם כנגד עשר כחות הנפש שהם שכל ומדות כו' (ועמ"ש מזה סד"ה ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם וסד"ה כי ביום הזה יכפר):

בכסה ליום חגנו. פי' כי הנה הרצון העליון שמתגלה ברה"ה הוא ע"י בכסא שהוא בחי' ההסתלקות שבתחלת ליל ר"ה שהוא זמן הסתלקות החיות כללי של שנה שעברה ובר"ה על ידי